

Factors Effecting Institutional, Environmental and Professional Public Consciousness of Undergraduate Students of the Faculty of Education, Chulalongkorn University

Wanee Jetchamnongnuch

ABSTRACT

This research consisted of 3 objectives as follows: 1) to study the association between personal characteristics and all three public consciousnesses, 2) to study the quantity of participating in each public consciousness activity, and 3) to study factors affecting the academic year of all three public consciousnesses. Four hundred and forty-seven undergraduate students of the Faculty of Education, Chulalongkorn University in 2007 were participated in the study. The dependent variables of this research consisted of 3 variables, i.e., institutional public consciousness, environmental public consciousness, and professional public consciousness. The independent variables consisted of 9 variables i.e. gender, place of birth, age, cumulative grade point average, year of study, field of study family status, pass experience in public interest activity, and current experience in public interest activity. The research instrument was a structured questionnaire. The Cronbach's Alpha coefficient was .98. Data were analyzed by using descriptive statistics, t-test, Pearson Correlation coefficient. The research findings were as follows.

All three public consciousnesses were different among year of study, major, place of birth, pass experience in public interest activity, and current experience in public interest activity at .05 level of statistical significant.

1. The average score of professional public consciousness of the first year students was higher than the third year students.

2. The average score of institutional public consciousness of secondary education (Humanity / Social) students was higher than those of both art education that of and elementary education students. For professional public consciousness, their average score was also higher than that of art education students. As environmental public consciousness, their average score was also higher than secondary education (science) students.

3. The average score of institutional public consciousness of secondary education (science) and non-formal education students were higher than that of art education students. Additionally, the average score of environmental public consciousness of non-formal education students was higher than that of art education students.

4. The average score of environmental public consciousness of students whose home town are in north eastern area was higher than that whose home town are in Bangkok and vicinities.

5. The average score of all three public consciousnesses of the students who had experience about public interest activities was higher than those who had no experience about public interest activities.

6. The average score of institutional and professional public consciousness of the students who continuously involve with public interest activities was higher than those who occasionally involve with public interest activities.

7. The average score of environmental public consciousness of the students who occasionally involve with public interest activities was higher than those who do not involve with public interest activities.

With regards to influencing factors toward all three public consciousnesses, both pass experience and current experience about public interest activities had significantly positive effect to all three public consciousnesses. Place of birth had significant negative effect on all three public consciousnesses.

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณณี เจตจำนงหนู

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู (2) เพื่อศึกษาปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู และ (3) เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 447 คน ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพ สำหรับตัวแปรอิสระ มีจำนวน 9 ตัวแปร ประกอบด้วย เพศ ภูมิลำเนา อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา สถานภาพครอบครัว ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต และประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ มีความเที่ยงเชิงสอดคล้องภายใน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค ทั้งฉบับเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยโปรแกรม SPSS ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

การมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานภาพครอบครัว แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ภูมิลำเนา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต และความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3
2. นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีค่าเฉลี่ยการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และมีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และมัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์)
3. นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน และจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และนิสิตสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา
4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
5. นิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งสามด้าน มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะทั้งสามด้าน สูงกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์
6. นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ นิสิตที่เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน
7. นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอและไม่บ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกสาธารณะ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน จิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู และจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในเชิงบวก ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน การเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต และมีจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลในเชิงลบ ได้แก่ ภูมิลำเนา

บทนำ

พฤติกรรมของบุคคลล้วนถูกชี้นำโดยสภาวะของจิตใจ หากละเลยไม่มีการสร้างการรับรู้หรือการปรับเปลี่ยนจิตสำนึกของคนในสังคมเกี่ยวกับส่วนรวมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคมแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่สงบสุขขึ้นในสังคมดังปรากฏอยู่ในปัจจุบัน (ประเวศ ะสี, 2541) อาทิ การย่อหย่อนในศีลธรรมและจริยธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการเอาัดเอาเปรียบเบียดเบียนซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสุขของส่วนรวมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540) ด้วยเหตุที่คนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อความเจริญทางด้านวัตถุ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของจิตใจ มีผลทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคมและการเปลี่ยนแปลงในด้านค่านิยมของสังคมตามมาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในช่วงที่ผ่านมาของ สุขุมาล เกษมสุข (2535 อ้างถึงใน ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง, 2547) ซึ่งพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความสนใจและเน้นการเลือกปฏิบัติในงานที่ส่งผลประโยชน์ต่อตนเอง มีความตระหนักในผลที่จะเกิดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยมาก ฉะนั้นการปลูกฝังหรือสร้างคุณลักษณะทางจิตที่พึงปรารถนาให้กับคนในสังคม การปลูกฝังนั้นควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่มีนิสัยต่างๆ เกิดขึ้นได้ง่ายและสามารถแก้ไขนิสัยที่ไม่ดีได้อีกด้วย โดยสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังแล้วจะฝังแน่นติดตัวไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ เพื่อที่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม ซึ่งอาจจะช่วยบรรเทาปัญหาต่างๆ ของสังคมที่เป็นอยู่ได้

จิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นศัพท์ใหม่ที่เริ่มมีการใช้เมื่อไม่นานมานี้ และมีผู้เรียกคำนี้แตกต่างกันออกไป เช่น จิตสาธารณะ จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกทางสังคม หรือความสำนึกทางสังคม นอกจากนี้ จิตสำนึกสาธารณะยังจัดได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญสูงมากประเด็นหนึ่งในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการระดมความคิดเห็นของพหุภาคีที่เข้าร่วมประชุมในปี 2544 สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) (ลลธิริมา เกื้อสกุล, 2547) คุณลักษณะดังกล่าวเป็นเรื่องทางด้านจิตใจของบุคคลที่เกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้หรือได้รับสิ่งเร้าจากภายนอก หากเกิดขึ้นแล้วก็ยากที่จะหมดไปได้ โดยมีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางด้านสติปัญญาและพฤติกรรมของมนุษย์ จุดเริ่มต้นของการมีจิตสำนึกสาธารณะ อาจเริ่มด้วยการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ร่วมด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การมีความรู้สึกและหรือมีการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ เนื่องจากจิตสำนึกเป็นสภาวะของจิตใจก่อนการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล และพฤติกรรมการแสดงออกใดๆ ของบุคคล เป็นผลมาจากทัศนคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดว่าจะได้รับ

◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2546) ด้วยเหตุนี้ การที่บุคคลใดมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งหนึ่งก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลเหล่านั้นจะต้องแสดงพฤติกรรมออกมาตามจิตสำนึกที่มี ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายความว่าถึง ความตระหนักของบุคคลต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งที่มีผลกระทบต่อตนเองโดยตรงและหรือทางอ้อมรวมไปถึงไม่มีผลกระทบต่อตนเอง และเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ ด้วยตนเองผนวกกับความร่วมมือของบุคคลอื่นในสังคม เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมและตนเอง

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยทั้งในด้านจิตสำนึกและจิตสำนึกสาธารณะในหลากหลายบริบท อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในคุณลักษณะทั้งสองดังกล่าวยังมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับงานวิจัยด้านอื่น ๆ รวมถึงนักวิชาการและนักวิจัยในประเทศไทยมีจำนวนไม่มากนัก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกที่ได้เคยศึกษากับบริบทสังคมไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาโดยมากเป็นการศึกษาจิตสำนึกในเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ สำหรับงานวิจัยจิตสำนึกที่ศึกษาจากนิสิตในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของมัลลิกา มัติโก (2541) อัจฉรา โฉมแจ่ม (2543) ทศทัต อาจปรุ (2544) ไตรรงค์ เฉวียงหงส์ (2544) และสุภัทรา ภูษิตรัตน์าวลี (2547) จะเห็นได้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับจิตสำนึกเกี่ยวกับนิสิตในระดับอุดมศึกษายังมีไม่มากนัก ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ สอน วิจัย บริการสังคม และบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ ผลิตและประยุกต์ความรู้ รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใช้อองค์ความรู้ในการสร้างจิตสำนึกและชี้นำสังคม (ศานติ สุวรรณพัฒน์, 2537) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนิสิตในคณะครุศาสตร์ ผู้ซึ่งจะต้องออกไปประกอบวิชาชีพครู และเป็นผู้ที่จะถ่ายทอดสิ่งที่เป็นแบบอย่างโดยตรงและทางอ้อมให้กับเยาวชนของชาติทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้สามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับสังคมไทยต่อไป ด้วยเหตุนี้ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาระดับของจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตในระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน 3 แง่มุม ได้แก่ จิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน วิชาชีพ และสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตกลุ่มดังกล่าวเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนิสิตคณะครุศาสตร์ ทั้งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในเชิงคุณลักษณะทางจิตสำนึกสาธารณะ ให้พร้อมที่จะออกไปดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ในสังคม ในฐานะเป็นบุคคลที่จะต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการศึกษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550
2. เพื่อศึกษาปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยนี้ทำการศึกษาในนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ในทุกสาขาวิชา ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา สถานภาพครอบครัว
 - 2.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบัน การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาชีพครู ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน จิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม และจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู ของนิสิตคณะครุศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,210 คน

◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร จากสูตรของ Yamane พบว่า ขนาดประชากร 1,210 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อน 5% ขนาดพอดีของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน การกำหนดจำนวนนิสิตคณะครุศาสตร์ที่เป็นตัวแทนตามสัดส่วนประชากรจริง (Proportional allocation) ของนิสิตคณะครุศาสตร์ในแต่ละสาขาวิชาและกำหนดจำนวนนิสิตคณะครุศาสตร์ในแต่ละชั้นปีตามสัดส่วนของประชากรที่เป็นจริงในสาขาวิชานั้น รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ในแต่ละชั้นปีเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากการจับฉลากแบบไม่แทนที่ จากหมายเลขประจำตัวของนิสิตแต่ละชั้นปี โดยแยกจับฉลากแต่ละสาขา ตามจำนวนนิสิตที่กำหนดไว้

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ (1) ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 5 ตัวแปร จำแนกออกเป็น ตัวแปรเชิงกลุ่ม จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และสถานภาพครอบครัว และตัวแปรต่อเนื่อง จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม (2) ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต ทั้งต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู และ (3) ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน ทั้งต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู สำหรับตัวแปรตาม มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน จิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม และจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู โดยมีความหมายของแต่ละตัวแปร ดังนี้

1. จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน หมายถึง ความตระหนักของนิสิตต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันทั้งที่มีผลกระทบต่อตนเองโดยตรงและหรือทางอ้อม รวมไปถึงไม่มีผลกระทบต่อตนเอง และเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ๆ ด้วยตนเองผนวกกับความร่วมมือของบุคคลอื่นในสังคม เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสถาบันโดยรวมและตนเอง วัดได้จากแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน โดยมีการให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. จิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความตระหนักของนิสิตต่อสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสถาบันและสภาพสังคมทั่วไป ทั้งที่มีผลกระทบต่อตนเองโดยตรงและหรือทางอ้อม รวมไปถึงไม่มีผลกระทบต่อตนเอง และเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ๆ ด้วยตนเองผนวกกับความร่วมมือของบุคคลอื่นในสังคม เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมและตนเอง วัดได้จากแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. จิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความตระหนักของนิสิตต่อสภาพปัญหาวิชาชีพครูที่เกิดขึ้นในสถาบันและสภาพสังคมทั่วไป ทั้งที่มีผลกระทบต่อตนเองโดยตรงและหรือทางอ้อม รวมไปถึงไม่มีผลกระทบต่อตนเอง และเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ ด้วยตนเองผนวกกับความร่วมมือของบุคคลอื่นในสังคม เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมและตนเอง วัดได้จากแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู โดยมีการให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การเข้าร่วมกิจกรรมในอดีต หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่เคยเข้าร่วมปฏิบัติกับคณะครูศาสตร์ หรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ในด้านการทำการประโยชน์ให้กับคณะครูศาสตร์ หรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือบริเวณภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านสาธารณประโยชน์ทั่วไป หรือสิ่งแวดล้อม หรือวิชาชีพครู

5. การเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่ยังคงเข้าร่วมปฏิบัติกับคณะครูศาสตร์ หรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ในด้านการทำการประโยชน์ให้กับคณะครูศาสตร์ หรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือบริเวณภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านสาธารณประโยชน์ทั่วไป หรือสิ่งแวดล้อม หรือวิชาชีพครู โดยอาจจะมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอหรือไม่บ่อยครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับนิสิต และข้อมูลการร่วมกิจกรรมกับสถาบัน กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมในเชิงวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อวิชาชีพ จำนวน 20 ข้อ

จากการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามสูตรของครอนบาค ของเครื่องมือรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.98 หากพิจารณาจำแนกในแต่ละส่วนของแบบวัด พบว่า ด้านจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน มีค่าเท่ากับ 0.93 ด้านจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อวิชาชีพ มีค่าเท่ากับ 0.95 และด้านจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประชุมผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจในการเก็บข้อมูลให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตรงตามตารางการเก็บข้อมูลในการวิจัย แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับผู้ช่วยวิจัย ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืน จำนวน 447 ฉบับ จากนั้นก็กำหนดรหัสข้อมูลในแบบสอบถามที่มีความถูกต้องและครบถ้วน เพื่อนำไปบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถิติเบื้องต้น โดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง ของคะแนนรวมแบบวัดจิตสำนึกในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตที่มีต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพ
3. วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี ENTER โดยคัดเลือกชุดของตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องเข้าไปทีละชุด เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละโมเดล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนี้ มีสัดส่วนของนิสิตหญิงมากกว่านิสิตชาย เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กำลังศึกษาในสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) มากที่สุด รองลงมา คือ สาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดในสาขาวิชาธุรกิจศึกษา มีเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบันระหว่าง 3.00–3.49 มากที่สุด รองลงมา คือ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และต่ำกว่า 2.50

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รองลงมา คือ นิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีนิสิตที่มีภูมิลำเนาในเขตภาคตะวันออกเฉียงน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน รองลงมา คือ บิดาและมารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ และบิดาหรือมารดาเสียชีวิต

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน วิชาชีพครู และสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน

ผลการวิเคราะห์ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อคณะหรือสถาบัน พบว่า โดยภาพรวมนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตคณะครุศาสตร์มากกว่าร้อยละ 80 ได้เคยเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อคณะหรือสถาบัน นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีร้อยละของการเคยเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะหรือสถาบันมากกว่าร้อยละ 80 กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะหรือสถาบันที่เคยเข้าร่วม พบว่า กิจกรรมทางด้านกีฬา เช่น กีฬาคณะ กีฬามหาวิทยาลัย กีฬาเฟรชชีฟุตบอล ประเพณี รวมไปถึงกิจกรรมเชียร์ รองลงมา คือ กิจกรรมรณรงค์ใหม่ กิจกรรมการเข้าค่ายของฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์

สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะหรือสถาบันในปัจจุบัน พบว่า มีร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรม แต่ไม่บ่อยครั้ง มากที่สุด และยังมีบางส่วนที่ยังคงเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และมีร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรม โดยนิสิตชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 มีร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน แต่ไม่บ่อยครั้ง มากที่สุด ในขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 3 มีร้อยละของการไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบันมากที่สุด สำหรับกิจกรรมที่นิสิตยังคงเข้าร่วมในปัจจุบัน พบว่า กิจกรรมที่มีร้อยละของการเข้าร่วมของนิสิตอย่างสม่ำเสมอมากที่สุดในปัจจุบัน คือ กิจกรรมกีฬา รองลงมา คือ กิจกรรมเข้าค่ายฝ่ายพัฒนาฯ และกิจกรรมของคณะหรือหอพัก สำหรับในกลุ่มกิจกรรมที่ยังคงเข้าร่วมในปัจจุบันเช่นเดียวกัน แต่ไม่บ่อยครั้ง พบว่า กิจกรรมที่มีนิสิตเข้าร่วมมากที่สุด คือ กิจกรรมกีฬาเช่นเดียวกัน รองลงมา คือ กิจกรรมของคณะหรือหอพัก

กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 ได้รับความอิทธิพลจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ รองลงมา คือ ได้รับความอิทธิพลใดๆ หรือเป็นการตัดสินใจเข้าร่วมด้วยตนเอง หรืออาจกล่าวได้ว่านิสิตในทุกชั้นปีได้รับอิทธิพลจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะหรือสถาบันมากที่สุด

พฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครู พบว่า โดยภาพรวมนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูไม่ถึงร้อยละ 50 และเกือบทุกชั้นปีที่ศึกษามีร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูไม่ถึงร้อยละ 50 ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 4 โดยกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูที่เคยเข้าร่วม ได้แก่ กิจกรรมสอนหนังสือหรือจัดกิจกรรมในสถานที่ต่างๆ มากที่สุด รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมงานวันครู การเข้าร่วมสัมมนา/ประชุม/บรรยายทางวิชาการ และเข้าค่ายของฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์

- ◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า มีร้อยละของการไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูในปัจจุบันสูงถึง 58.2 และยังมีบางส่วนที่ยังคงเข้าร่วมทำกิจกรรม แต่ไม่บ่อยครั้ง และมีไม่ถึงร้อยละ 10 ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีร้อยละของการไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูมากที่สุด สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ไม่บ่อยครั้งพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวมากที่สุด สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอของแต่ละชั้นปียังคงมีน้อย สำหรับกิจกรรมทางด้านวิชาชีพครูที่นิสิตยังคงเข้าร่วมในปัจจุบัน ได้แก่ กิจกรรมสอนหนังสือหรือจัดกิจกรรมในสถานที่ต่าง ๆ กิจกรรมงานวันครู และกิจกรรมเข้าค่ายฝ่ายพัฒนาฯ สำหรับในกลุ่มกิจกรรมที่ยังคงเข้าร่วมในปัจจุบันเช่นเดียวกัน แต่ไม่บ่อยครั้ง ได้แก่ กิจกรรมสอนหนังสือหรือจัดกิจกรรมในสถานที่ต่าง ๆ รองลงมา คือ การเข้าร่วมสัมมนา/ประชุม/บรรยายทางวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ มีร้อยละของการได้รับอิทธิพลจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันกับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองหรือไม่ได้รับอิทธิพลจากบุคคลใด รองลงมา คือ ครูหรืออาจารย์ โดยนิสิตชั้นปีที่ 1, 3 และ 4 มีร้อยละของการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูด้วยตนเองมากกว่าการได้รับอิทธิพลจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ ในขณะที่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีร้อยละของการได้รับอิทธิพลจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูมากกว่าการตัดสินใจด้วยตนเอง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มากกว่าร้อยละ 50 ได้เคยเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตชั้นปีที่ 1 มีร้อยละของการเคยเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตชั้นปีอื่น ๆ สำหรับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่นิสิตเคยเข้าร่วมพบว่ากิจกรรมการปลูกต้นไม้/ปลูกป่า/ปลูกป่าชายเลน มีร้อยละของนิสิตที่เคยเข้าร่วมมากที่สุด รองลงมา คือ การเข้าค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม/รักษน้ำ/รักษป่า/สิ่งแวดล้อมศึกษา

นอกจากนี้ นิสิตมีร้อยละของการไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน มากกว่าร้อยละ 65 และยังมีบางส่วนที่ยังคงเข้าร่วมกิจกรรม แต่ไม่บ่อยครั้ง และมีไม่ถึงร้อยละ 5 ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยนิสิตชั้นปีที่ 4 มีร้อยละของการไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดสำหรับกิจกรรมที่นิสิตยังคงเข้าร่วมในปัจจุบันพบว่ากิจกรรมที่มีร้อยละของการเข้าร่วมของนิสิต แต่ไม่บ่อยครั้ง มากที่สุดในปัจจุบัน คือ กิจกรรมปลูกต้นไม้/

ปลูกป่า/ปลูกป่าชายเลน สำหรับกิจกรรมที่นิสิตยังคงเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ พบว่า มีจำนวนกิจกรรมที่ไม่มากนักและมีจำนวนผู้ที่เข้าร่วมเพียงจำนวนน้อย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ มีร้อยละของการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองหรือไม่ได้รับอิทธิพลจากบุคคลใดมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนหรือรุ่นพี่ และครูหรืออาจารย์ เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นิสิตในทุกชั้นปีมีร้อยละของการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาชีพครูด้วยตนเองมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานภาพครอบครัว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ของนิสิตที่มีเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานภาพครอบครัว แตกต่างกันไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษาด้วยค่าเอฟ ผลปรากฏว่า มีเพียงระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูตัวแปรเดียวที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการทดสอบรายคู่ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 แต่ไม่ได้มีความแตกต่างจากนิสิตชั้นปีอื่น ๆ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อวิชาชีพครู ระหว่างชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อวิชาชีพครู	Between Groups	3.38	3	1.13	2.79	0.04
	Within Groups	178.46	443	0.40		
	Total	181.835	446			

- ◆ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษาด้วยค่าเอฟ ผลปรากฏว่า ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการทดสอบรายคู่ พบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) มัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา นอกจากนี้ นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาการศึกษารวมด้วยอีกด้วย สำหรับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู พบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) มัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา และผลการทดสอบรายคู่สำหรับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา นอกจากนี้ นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) อีกด้วย

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบันสิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบัน	Between Groups	19.09	7	2.73	8.75	0.00
	Within Groups	136.81	439	0.31		
	Total	155.90	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสิ่งแวดล้อม	Between Groups	18.25	7	2.61	6.52	0.00
	Within Groups	175.47	439	0.40		
	Total	193.71	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อวิชาชีพครู	Between Groups	15.76	7	2.25	5.95	0.00
	Within Groups	166.07	439	0.38		
	Total	181.84	446			

ผลการเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาคด้วยค่าเอฟ ผลปรากฏว่า ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการทดสอบรายคู่ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ไม่แตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาในภูมิภาคอื่นๆ สำหรับผลการทดสอบรายคู่การมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครู พบว่า ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะระบุได้ว่าระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพของนิสิตในแต่ละภูมิลำเนามีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบันสิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ระหว่างภูมิภาค

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบัน	Between Groups	5.42	5	1.08	3.18	0.01
	Within Groups	150.48	441	0.34		
	Total	155.90	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสิ่งแวดล้อม	Between Groups	5.34	5	1.07	2.50	0.03
	Within Groups	188.38	441	0.43		
	Total	193.71	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อวิชาชีพครู	Between Groups	5.44	5	1.09	2.72	0.02
	Within Groups	176.40	441	0.40		
	Total	181.84	446			

ผลการเปรียบเทียบระหว่างประสมการณ์ในการเคยเข้าร่วมกิจกรรม โดยการทดสอบค่าที่พบว่านิสิตที่เคยมีประสมการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน วิชาชีพครู และสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกสาธารณะที่แตกต่างจากนิสิตที่ไม่เคยมีประสมการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีประสมการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน

ตัวแปร	ประสมการณ์	จำนวน	Mean	SD	t	df	p
จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน	เคย	360	3.74	0.57	6.69	445	0.00
	ไม่เคย	87	3.29	0.56			
จิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพ	เคย	216	3.81	0.59	7.08	445	0.00
	ไม่เคย	231	3.41	0.62			
จิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม	เคย	241	3.75	0.62	7.28	445	0.00
	ไม่เคย	206	3.32	0.62			

ผลการเปรียบเทียบระหว่างความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ด้วยค่าเอฟ ผลปรากฏว่า ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการทดสอบรายคู่ พบว่า นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง และนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังพบว่า นิสิตที่เข้าร่วม

◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำกิจกรรมในปัจจุบันแต่ไม่บ่อยครั้ง มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบันและวิชาชีพครู สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันอีกด้วยสำหรับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า นิสิตที่มีความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบันทั้งสม่ำเสมอและไม่บ่อยครั้ง มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านนี้สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อสถาบันสิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ระหว่างความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในปัจจุบัน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	'sig.
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสถาบัน	Between Groups	30.92	2	15.46	54.91	0.00
	Within Groups	124.99	444	0.28		
	Total	155.90	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อสิ่งแวดล้อม	Between Groups	24.10	2	12.05	31.55	0.00
	Within Groups	169.61	444	0.38		
	Total	193.71	446			
ระดับการมี จิตสำนึกสาธารณะ ต่อวิชาชีพครู	Between Groups	24.12	2	12.06	33.96	0.00
	Within Groups	157.71	444	0.36		
	Total	181.84	446			

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโมเดลจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู

จิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยังไม่มี การควบคุมอิทธิพลของตัวแปรใด ๆ สามารถสรุปได้ว่า นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูง ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะ/สถาบัน ในอดีต และมีการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะ/สถาบันในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่า การมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอิทธิพลจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะ/สถาบันในปัจจุบันมากที่สุด ตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมา คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะ/สถาบันในอดีต พบว่า นิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของคณะ/สถาบันในอดีตมีแนวโน้มที่จะมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ภูมิลำเนาของนิสิตก็มีอิทธิพลในการส่งผลให้นิสิตมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันได้อีกด้วย

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ใช้ทำนายการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน

ที่	ตัวแปร	b	SE b	B	b	SE b	B	b	SE b	B
	constant	3.92	0.50		3.84	0.48		3.43	0.46	
1	เพศ	0.10	0.06	0.08	0.10	0.06	0.08	0.04	0.06	0.03
2	ภูมิลำเนา	-0.22	0.06	-0.18**	-0.18	0.06	-0.15**	-0.11	0.06	-0.10*
3	อายุ	-0.02	0.02	-0.05	-0.02	0.02	-0.05	-0.00	0.02	-0.00
4	เกรดเฉลี่ย	0.11	0.07	0.08	0.04	0.07	0.03	0.00	0.07	0.00
5	สภาพครอบครัว	-0.12	0.07	-0.08	-0.10	0.07	-0.07	-0.11	0.07	-0.07
6	ร่วมกิจกรรมในอดีต				0.40	0.07	0.26**	0.16	0.08	0.11*
7	ร่วมกิจกรรมปัจจุบัน							0.29	0.04	0.36**
	R	0.22			0.33			0.46		
	F	4.11			8.71			15.70		
	P	0.00			0.00			0.00		
	R ²	0.05			0.11			0.21		
	R ² change				0.06			0.10		

* p < 0.05, ** p < 0.01

จิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยังไม่มีกรควบคุมอิทธิพลของตัวแปรใดๆ สามารถสรุปได้ว่า นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมในอดีต และมีการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดและเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่าการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับอิทธิพลจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมากที่สุด ตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมา คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมในอดีตพบว่า นิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมในอดีตมีแนวโน้มที่จะมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ภูมิลำเนาของนิสิตก็มีอิทธิพลในการส่งผลให้นิสิตมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ใช้ทำนายการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม

ที่	ตัวแปร	B	SE b	B	b	SE b	B	b	SE b	B
	constant	3.72	0.55		3.40	0.53		3.19	0.52	
1	เพศ	-0.01	0.07	-0.00	0.02	0.07	0.02	0.03	0.07	0.02
2	ภูมิลำเนา	-0.19	0.07	-0.14**	-0.15	0.06	-0.12*	-0.13	0.06	-0.10*
3	อายุ	-0.02	0.02	-0.05	-0.01	0.02	-0.02	-0.00	0.02	-0.01
4	เกรดเฉลี่ย	0.13	0.08	0.08	0.08	0.08	0.05	0.09	0.07	0.06
5	สภาพครอบครัว	-0.04	0.08	-0.02	-0.06	0.08	-0.04	-0.04	0.08	-0.02
6	ร่วมกิจกรรมในอดีต				0.40	0.06	0.31**	0.25	0.07	0.19**
7	ร่วมกิจกรรมปัจจุบัน							0.26	0.06	0.23**
	R	0.16			0.34			0.40		
	F	2.10			9.09			10.94		
	P	0.06			0.00			0.00		
	R ²	0.03			0.12			0.16		
	R ² change				0.09			0.04		

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยังไม่มี การควบคุมอิทธิพลของตัวแปรใด ๆ สามารถสรุปได้ว่า นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูง ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครูในอดีต และมีการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครูในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่าการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอิทธิพลจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครูในปัจจุบันมากที่สุด ตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมา คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครูในอดีต พบว่านิสิตที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาชีพครูในอดีต มีแนวโน้มที่จะมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ภูมิลำเนาของนิสิต ก็มีอิทธิพลในการส่งผลให้นิสิตมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูได้อีกด้วย

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ใช้ทำนายการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู

ที่	ตัวแปร	B	SE b	B	b	SE b	B	b	SE b	B
	constant	3.90	0.53		4.29	0.52		4.10	0.51	
1	เพศ	0.04	0.07	0.03	0.03	0.07	0.02	0.03	0.06	0.02
2	ภูมิลำเนา	-0.22	0.06	-0.17**	-0.15	0.06	-0.12*	-0.12	0.06	-0.10*
3	อายุ	-0.02	0.02	-0.04	-0.04	0.02	-0.09	-0.03	0.02	-0.07
4	เกรดเฉลี่ย	0.10	0.08	0.07	0.05	0.07	0.03	0.03	0.07	0.02
5	สภาพครอบครัว	-0.12	0.08	-0.08	-0.13	0.07	-0.08	-0.12	0.07	-0.08
6	ร่วมกิจกรรมในอดีต				0.38	0.06	0.30**	0.18	0.07	0.14*
7	ร่วมกิจกรรมปัจจุบัน							0.24	0.05	0.26**
	R	0.19			0.35			0.40		
	F	3.19			9.35			11.13		
	P	0.00			0.00			0.00		
	R ²	0.04			0.12			0.16		
	R ² change				0.08			0.04		

* p < 0.05, ** p < 0.01

อภิปรายผลการวิจัย .

ระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู

ตามตัวแปรเพศ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ เนื่องมาจากในการวิจัยนี้ พบว่า ร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของนิสิตชายและนิสิตหญิง ไม่แตกต่างกันมากนักจึงอาจทำให้นิสิตทั้งสองกลุ่มมีระดับจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันในทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนวรรณ รุณภัย (2542) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับจิตสำนึกของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และวิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีต่อสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แล้วพบว่า ความแตกต่างทางด้านเพศ จะมีจิตสำนึกของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และวิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีต่อสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นิสิตชายมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตหญิง อาจเนื่องด้วยนิสิตชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตหญิง จึงทำให้มีความตระหนักต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสถาบันและวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตหญิง ดังเช่นงานวิจัยของ วรณี จงศักดิ์สวัสดิ์ (2536) ที่ได้ทำการศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ ได้พบว่า การที่บุคคลได้เคยเข้าร่วมทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยจะมีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหามลพิษทางน้ำนั้นหมายความว่า หากบุคคลได้ได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกด้านนั้น ๆ ก็มีความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสำนึกด้านนั้น ๆ มากกว่าคนที่ไม่ค่อยได้เข้าร่วมหรือเข้าร่วมน้อยกว่า

และด้วยเหตุผลเดียวกันดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถอธิบายได้ว่า การที่นิสิตหญิงมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตชายนั้น เนื่องด้วยนิสิตหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่านิสิตชาย จึงทำให้มีความตระหนักต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตชาย

ตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า โดยรวมแล้วนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีระดับจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครูในระดับปานกลาง เนื่องด้วยนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งสามด้าน ไม่บ่อยครั้งนัก และมีร้อยละของการไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบันสูงกว่าร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมออีกด้วย จึงอาจทำให้ความตระหนักที่มีต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสถาบัน วิชาชีพครู และสิ่งแวดล้อมมีน้อยลงตามไปด้วย นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ ยังพบอีกว่า มีความแตกต่างของระดับการมีจิตสำนึกในทางสถิติเพียงคู่เดียวเท่านั้น ดังเสนอในตารางที่ 1 คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตชั้นปีที่ 1 เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของทั้งสามด้านสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ก็ยังพบว่าอีกว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ยังคงมีร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในทั้งสามด้านสูงกว่าเช่นเดียวกัน

ตามตัวแปรสาขาวิชาที่ศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยของ วรณี จงศักดิ์สวัสดิ์ (2536) ที่ได้ทำการศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ ได้พบว่า สาขาวิชาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหามลพิษทางน้ำ และเช่นเดียวกันในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีระดับจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู

แตกต่างกันในทางสถิติด้วย ดังเสนอในตารางที่ 2 โดยพบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) มัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษาจากระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา นอกจากนี้ นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบันสูงกว่านิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัยอีกด้วย สำหรับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู พบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) มัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษาจากระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อวิชาชีพครู สูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาและผลการทดสอบรายคู่สำหรับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) และการศึกษาจากระบบโรงเรียน มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา นอกจากนี้ นิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (มนุษย์/สังคม) มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตสาขาวิชามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) อีกด้วย อาจเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกัน นั่นคือ นิสิตในสาขาวิชาที่มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าจะมีร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งในอดีตและปัจจุบันสูงกว่านิสิตในสาขาวิชาที่มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่ำกว่า ดังที่ วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544) ได้กล่าวเอาไว้ว่า คุณลักษณะของการมีจิตสำนึกพลเมือง/สาธารณะ สาเหตุหนึ่งมาจากการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือเพื่อประโยชน์สุขของชุมชนทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Sharon (1988 อ้างถึงใน หฤทัย อาจปรุ, 2544) ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเห็นใจผู้อื่นในกลุ่มอาสาสมัครที่อยู่ในวัยรุ่น พบว่า การทำกิจกรรมของอาสาสมัครมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม และเจตคติต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มอาสาสมัครจะสูงกว่ากลุ่มเพื่อน และจากงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ได้พบว่า การบำเพ็ญประโยชน์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีคุณธรรม

ตามตัวแปรเกรดเฉลี่ยสะสม

แม้ว่าในงานวิจัยครั้งนี้จะไม่พบความแตกต่างของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะทั้งสามด้านระหว่างนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันในทางสถิติ เนื่องจากในการวิจัยนี้ พบว่า ร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของนิสิตในแต่ละกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสม มีความแตกต่างกันไม่มากนัก จึงอาจทำให้นิสิตในแต่ละกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมมีระดับจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม สามารถกล่าวได้ว่านิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวม

- ◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ได้พบว่า เกรตเฉลี่ยสะสมเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีคุณธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตามตัวแปรภูมิสำเนา

จากงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีภูมิสำเนาแตกต่างกันจะมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกันในทางสถิติ ดังเสนอในตารางที่ 3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตที่มีภูมิสำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีระดับจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากนิสิตที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของการวิจัยนี้มีร้อยละของการเคยเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ทั้งในอดีตและปัจจุบัน น้อยกว่านิสิตที่มีภูมิสำเนาในต่างจังหวัด นอกจากนี้ งานวิจัยของ สุมนหา หลบภัย (2543) ที่ได้ทำการศึกษาจิตสำนึกของผู้ประกอบการตลาดน้ำดำเนินสะดวก พบว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิสำเนาเดิมต่างกันจะมีเจตคติและการปฏิบัติในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวกแตกต่างกันด้วย และงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ได้พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มว่าส่วนใหญ่มีคุณธรรมต่ำ

ตามตัวแปรสถานภาพครอบครัว

จากงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน จะมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านไม่ต่างกันทางสถิติ และมีแนวโน้มว่านิสิตที่มีสถานภาพครอบครัวบิดาหรือมารดาเสียชีวิต จะมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะทั้งสามด้านสูงกว่านิสิตที่มีสถานภาพครอบครัวแบบบิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน และแบบบิดาและมารดาหย่าร้าง/แยกกันอยู่ อาจเนื่องมาจากกรณีที่นิสิตที่มีสถานภาพครอบครัวแบบนี้ มีร้อยละของการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ทั้งในอดีตและปัจจุบัน สูงกว่านิสิตที่มีรูปแบบของสถานภาพครอบครัวแบบบิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน และแบบบิดาและมารดาหย่าร้าง/แยกกันอยู่ อย่างไรก็ตาม นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ไม่ได้ทำการวัดตัวแปรความอบอุ่นของครอบครัวจึงทำให้ไม่สามารถสรุปได้แน่ชัดว่า นิสิตที่มาจากครอบครัวที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตนั้น จะมีความอบอุ่นในครอบครัวน้อยกว่านิสิตที่มาจากครอบครัวที่บิดาและมารดาอยู่ด้วยกันใช่หรือไม่ จึงทำให้ไม่สามารถสรุปได้ดังเช่นงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ที่พบว่านักศึกษาที่มีระดับคุณธรรมสูงส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการอบรมจากพ่อแม่และครอบครัวมีความอบอุ่นหรือ สุขพจน์ ทราแยแก้ว (2546) ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2543) นพมาศ ธีรเวคิน (2539) ขวาลา เวชยันต์ (2544) และนิภา สุขพิทักษ์ (2535) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จุดเริ่มต้นแรกที่จะช่วยให้บุคคลเกิดจิตสำนึกเห็นความสำคัญของส่วนรวม ก็คือ ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัว

ตามตัวแปรประสบการณ์ในการเคยเข้าร่วมกิจกรรม และความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

ผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยนี้ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู มีระดับของการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู สูงกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมในทางสถิติ ดังเสนอในตารางที่ 4 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณิ จงศักดิ์สวัสดิ์ (2536) สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544) และ Sharon (1988 อ้างถึงในนฤทัย อัจปรู, 2544) นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะทั้งสามด้าน มีแนวโน้มในระดับที่ลดต่ำลงตามความถี่ในการเข้าร่วมทำกิจกรรม

อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ที่มีต่อระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู

จากการศึกษาวิจัยในลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยเดียวกันทั้งสิ้น ประกอบด้วย (1) ประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอดีต (2) การเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน และ (3) ภูมิฐานะของนิสิต โดยสองปัจจัยแรกมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะ ในขณะที่ปัจจัยภูมิฐานะของนิสิตมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลในเชิงลบต่อระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะ ดังเสนอในตารางที่ 6, 7 และ 8 ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ที่พบว่า การบำเพ็ญประโยชน์เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีคุณธรรม ในขณะที่ ภูมิฐานะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการมีคุณธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของวรรณิ จงศักดิ์สวัสดิ์ (2536) ได้พบว่า การที่บุคคลได้เคยเข้าร่วมทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย จะมีความสัมพันธ์กับความสนใจในปัญหาลพิษทางน้ำ และงานวิจัยของ Sharon (1988 อ้างถึงในนฤทัย อัจปรู, 2544) ซึ่งพบว่า การทำกิจกรรมของอาสาสมัครมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบ ต่อสังคม และเจตคติต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มอาสาสมัครจะสูงกว่ากลุ่มเพื่อน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า การมีระดับจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลสืบเนื่องมาจากการได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในแต่ละด้านทั้งในอดีตและปัจจุบัน และมีแนวโน้มอีกว่าหากได้รับการเข้าร่วมทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นก็จะมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้เองมหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เหล่านั้น ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อให้มีจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านที่มุ่งหวังเพิ่มสูงขึ้น กอปรกับควรจัดให้มีอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นการสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้เกิดอยู่เรื่อย ๆ และสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาชีพครู ซึ่งในขณะนี้นิสิตยังคงได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ยังไม่หลากหลายมากนัก หรือน้อยกว่าในอีกสองด้าน

2. มหาวิทยาลัยควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษาและ/หรือระดับเด็กเล็ก เพื่อร่วมกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เน้นการบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะที่เกี่ยวข้องให้กับนักเรียนตั้งแต่ในระดับมัธยมศึกษาหรือตั้งแต่ระดับเล็กขึ้นมา เนื่องจาก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีอื่น ๆ อันเนื่องมาจากได้เคยเข้าร่วมทำกิจกรรมตั้งแต่ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งส่งผลให้มีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านิสิตชั้นปีอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่อยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า มีระดับจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านต่ำกว่านิสิตที่มาจากต่างจังหวัด

3. นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองในการร่วมสร้างกิจกรรมให้กับนิสิตที่เชื่อต่อการพัฒนาระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะ เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า แม้ว่านิสิตจะมาจากครอบครัวที่บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน แต่ยังมีระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่ำกว่านิสิตที่มาจากครอบครัวที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต นั้นหมายความว่า แม้ว่าจะมีผู้ปกครองทั้งบิดาและมารดาก็ยังคงต้องให้ความใส่ใจต่อนิสิตในเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมด้วย ซึ่งควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นิสิตได้เข้าร่วมในการทำกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้ตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อสถาบันที่กำลังศึกษา สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู เพื่อที่จะเป็นการสร้างให้นิสิตมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสิ่งเหล่านั้นโดยอัตโนมัติ

4. ควรมีการศึกษาแก่นิสิตในคณะอื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อที่จะสามารถสรุปเป็นภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหมดได้

5. ควรมีการศึกษาในเชิงลึก (เชิงคุณภาพ) กับนิสิตชั้นปีที่ 1 เพื่อศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะมาประกอบในการศึกษาครั้งต่อไป เนื่องด้วยนิสิตชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ

6. ควรทำการศึกษาในลักษณะ Longitudinal Study เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระดับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนิสิตที่แท้จริงตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน.

ชวลา เวชยันต์. (2544). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้การสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคม ทักษะการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไทรรงค์ เฉวียงหงส์. (2544). *การพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2547). *ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธัญภรณ์ วงศ์อกนิษฐ์. (2543). *จิตสำนึกของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระบบนิเวศแนวปะการัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

นพมาศ อีระเวคิน. (2539). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. (2543). *สำนึกไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด.

ประเวศ วะสี. (2541). *ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์.

มัลลิกา มัติโก. (2541). *จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

รัตนวรรณ รุณภัย และคณะ. (2542). *จิตสำนึกของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง*. วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม), 20(1): 23-35.

◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู ◆
สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ลัลลริมา เกื้อสกุล. (2547). กลยุทธ์การสื่อสารของกองทัพบกเพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะเรื่องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ จงศักดิ์สวัสดิ์. (2536). การศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). จิตสำนึกพลเมืองในบริบทประชาสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทปริญญาบัตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศานี สุวรรณพัฒน์. (2537). การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทปริญญาบัตร ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2546). จิตสำนึกสาธารณะ: การก่อรูปและกระบวนการเสริมสร้าง. วารสารเพชรบุรีวิทยาการ, 4(1): 45-47.
- สุภัทรา ภูษิตวัตนาวลี. (2547). ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา หลบภัย. (2543). จิตสำนึกในการอนุรักษ์ตลาดน้ำดำเนินสะดวกของผู้ประกอบการค้าบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย: กรณีศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤทัย อาจปรุ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา โฉมแจ่ม. (2543). จิตสำนึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการรวมกลุ่มกิจกรรมเพื่อสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.